

حبیب‌الله فضائی، هنرمندی خوشنویس از اصفهان

حبیب‌الله فضائی

و بدین‌جهت در ضمن کار از کلاسهای دانشگاه اصفهان استفاده کردم و به‌دراافت لیسانس در رشته ادبیات فارسی توفیق یافتیم. هنر خط نویسی در خانواده ما موروثی است، پدرم بهترین مشوق من در این هنر بود. او قطعات ارزنده‌ای از اساتید این فن در اختیار من می‌گذاشت و مرا وادار میکرد که از روی آنها تمرین کنم.

از کتیبه‌های منقوش در بناهای تاریخی اصفهان نیز بی‌بهره نبوده و استفاده میکردم و ضمناً در فرصتهای مناسب از اساتید این هنر چون استاد علی‌اکبر کاوه و استاد حسن زرین‌خط نیز بهره گرفتم.

از کارهای عمده و چشم‌گیر هنری که تاکنون انجام داده‌ام میتوانم از کتیبه‌های ضریح و درهای حرم مطهر عسکریین در سامره، ضریح مطهر حضرت ابوالفضل، درهای حرم حضرت اباعبدالله‌الحسین، درهای رواق و حرم کاظمین و کتیبه‌های بسیاری برای مساجد و تکایای اصفهان - اهواز - شیراز و دیگر نقاط ایران نام ببرم.

فرستی دست داد تا ساعتی با حبیب‌الله فضائی خوشنویس معروف اصفهان در محل کارش در یکی از خیابانهای انشعابی چهارباغ بصحبت بنشینم.

باتواضع و فروتنی خاص خود مرا پذیرفت. باینکه او را از سالهای قبل می‌شناختم، حرکات صورت، لهجه شیرین اصفهانی و طرز بیان او بسیار برایم تازگی داشت عمامه سفید خود را آرامی از سر برداشت و خیلی ساده و بی‌قید داستان زندگی خود را آغاز کرد:

« نام من حبیب‌الله و نام پدرم محمدابراهیم است در بهار سال ۱۳۰۱ در یک خانواده روحانی در سمیرم علیا از توابع شهرستان اصفهان چشم جهان‌گشودم. سیزدهمین بهار زندگی‌م شروع میشد که شمع حیات پدرم خاموش شد و مرا با تعدادی برادر و خواهر صغیر تنها گذاشت. پس از تکمیل تحصیلات ابتدائی شوق تحصیل علوم دینی مرا با اصفهان کشانید و مدت ۸ سال در این شهر به تحصیل صرف و نحو پرداختم و آنگاه در مدارس جامعه تعلیمات ابتدائی مشغول تدریس ادبیات، علوم دینی و خط شدم. شوق تحصیل مرا آرام نمی‌گذاشت

از شاه خواجه دلوار غم تهنه
 جان تو لب که قوت باز آید
 مشق مجرب در از تو چنانم که
 در شرم با شکوه کرم
 کردت بخوبی شایسته
 در شرم با شکوه کرم
 کرم با شکوه کرم

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

«از سالها پیش که اقدام به تهیه و چاپ رسم الخطهای متعدد برای استفاده علاقمندان و دانش‌آموزان مدارس نمودم، فکر تهیه اطلس خط را نیز در سر داشتم و هنگامیکه روز شازدهم مهرماه ۱۳۳۸ شاهنشاه آریامهر در تهران ضمن تشریف‌فرمایی به تالار نمایشگاه خط و مورد تفقد قرار دادن خطاطان دستورات مؤکدی نسبت به احیا و ترمیم این هنر ارزنده صادر فرمودند اوامر ملوکانه مرا بر آن داشت تا یادداشتهای پراکنده‌ای را که در طی سالها جمع‌آوری نموده بودم تکمیل نموده و بصورت کتاب جامعی حاوی تاریخچه خط و خط نویسی در آورم».

حبیب‌الله فضائی هم‌اکنون در اصفهان ضمن تعلیم هنر خط در دبیرستانهای اصفهان کلاسهای آزاد خوشنویسی فرهنگ و هنر اصفهان را نیز اداره می‌نماید.

از فضائی عقیده‌اش را راجع به هنر خوشنویسی و مقایسه آن با سابق سؤال کردم گفت:

«وزارت فرهنگ و هنر با تشکیل انجمن خوشنویسان ایران و تأسیس کلاسهای آزاد خوشنویسی در شهرستانها و از جمله اصفهان گامی تازه برای احیای این هنر قدیمی برداشته است که امیدوارم آتیه خوبی داشته باشیم و اما از نظر کیفیت بایستی عرض کنم متأسفانه چنانکه باید هنوز راه درازی در پیش است».

در مورد انگیزه تهیه و چاپ کتاب جامع «اطلس خط» که برای اولین مرتبه بمناسبت جشن دوهزاروپانصدمین سال بنیانگذاری شاهنشاهی ایران توسط انجمن آثار ملی ایران انتشار یافت فضائی میگوید:

قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ

الشَّرَفُ عِنْدَ اللَّهِ بِجَاهَانَهُ بِمُحْسِنِ الْأَعْمَالِ لِأَيْحُسُنِ

الْأَقْوَالِ الدُّنْيَا عَرَضٌ حَاضِرٌ يَا كُلُّ مَنْهُ الْبَرِّ

وَالْفَاجِرِ وَالْآخِرَةُ دَارُ حَقِّ نَجَاتِكُمْ فِيهَا مَلِكٌ فَادِرٌ

إِسْتِغَاثَةُ بِشِكْرِ النَّعْمِ عَنِ التَّطَرُّبِ

أَخْبَرَنَا مِنْ هَذَا الْإِلَهِيِّ الشَّيْءِ وَأَهْلًا

عَنِ الْفَسَادِ كِتَابٌ جَدِيدٌ وَضَعَهُ

صائب روادار کہ بیت الاحرام

الضمیمہ

از فکر ہا می بھیج دہ بیت

تہی معر ان شود سورید از ہر حرف

کسریمی

خمس اور

کتبہ بیت رضا سنہ ۱۲۵

پیش قدمی اور
انسانی اور
سماجی

پیش قدمی اور
انسانی اور
سماجی

پیش قدمی اور
انسانی اور
سماجی